

Η γλώσσα είναι ένας κώδικας επικοινωνίας αποτελούμενος από ένα σύνολο λέξεων – φράσεων, αρχών και κανόνων, ο οποίος χρησιμοποιείται από τα μέλη μιας γλωσσικής κοινότητας για τη γραπτή και προφορική επικοινωνία.

- *Συμβάλλει στην πνευματική συγκρότηση και ολοκλήρωση(κοινωνικοποίηση) του ανθρώπου* αφού μέσω αυτής διευρύνεται το γνωστικό πεδίο του ανθρώπου και αναπτύσσεται η κριτική ικανότητά του (ΠΩΣ;;) =

Ο κόσμος γύρω από τον άνθρωπο είναι τόσος όσος μπορεί να τον εκφράσει γλωσσικά. [Τα όρια της γλώσσας μου ορίζουν τα όρια του κόσμου μου (Βιτγκενστάιν)]. Ο άνθρωπος αισθάνεται την ανάγκη να εξωτερικεύει τον ενδόμυχο κόσμο του, τα συναισθήματά του. Η χαρά, η λύπη, η αγάπη, το μίσος και οι καημοί του βρίσκουν διέξοδο διά μέσου της γλώσσας.

Επομένως σε συναισθηματικά φορτισμένες καταστάσεις ο λόγος λειτουργεί καταπραϋντικά και επωφελώς με αποτέλεσμα να ευαισθητοποιεί και να συμβάλλει στην ψυχική προσέγγιση και τη βαθύτερη επικοινωνία των ανθρώπων.

- *Με τη γλώσσα εκφράζονται αξίες, απόψεις και ιδέες που πρεσβεύει ο άνθρωπος.*

Γι' αυτό η γλώσσα θεωρείται το βασικότερο μέσο **διαπαιδαγώγησης**. Η ποιότητα της **ένταξης** και της λειτουργίας του ατόμου μέσα **στην κοινωνία** εξαρτάται από την ανταλλαγή πληροφοριών, τη σύναψη διαπροσωπικών σχέσεων και την έκφραση απόψεων και συναισθημάτων.

- *Η γλώσσα συνιστά τη βάση της πολιτιστικής και εθνικής ταυτότητας ενός λαού* βοηθώντας τον να συνειδητοποιήσει την ιδιοπροσωπία του και ενισχύοντας μ' αυτόν τον τρόπο την εθνική συνοχή.

Η πολιτιστική κληρονομιά, οι παραδόσεις, τα ήθη και έθιμα μεταβιβάζονται από γενιά σε γενιά μέσω του γραπτού και, κυρίως, του προφορικού λόγου. Η λαϊκή έκφραση βρίσκει πρόσφορο έδαφος στο πεδίο της γλώσσας. Οι χαρές, οι λύπες και οι καημοί ενός λαού έχουν αποτυπωθεί στα δημοτικά τραγούδια, στους θρύλους, στα παραμύθια, στα λαϊκά γνωμικά και στις παροιμίες. Συνάμα αποτελεί μέσο έκφρασης της καλλιτεχνίας (ποίηση, λογοτεχνία, θέατρο, τραγούδι) και έτσι συμβάλλει στην ποιοτική αναβάθμιση της ανθρώπινης ζωής.

- *Διαδραματίζει σημαντικότατο ρόλο στην πολιτική ζωή* των δημοκρατικών κοινωνιών. Επειδή υπάρχει πληθώρα κομμάτων και πολυφωνία απόψεων, η διαφοροποίηση και η συναίνεση επιτυγχάνονται με τη γλώσσα. Οι άνθρωποι ανταλλάσσουν πολιτικές απόψεις, επιχειρηματολογούν, συμφωνούν ή διαφωνούν. Με την ορθή χρήση της γλώσσας ενισχύεται η σαφήνεια του λόγου και η δύναμη της πειθούς σε αντίθεση με τη δημαγωγία και το λαϊκισμό όσων δεν γνωρίζουν πώς να εκφραστούν αποτελεσματικά.

Γιατί παρατηρείται γλωσσική ένδεια;

Το **οικογενειακό** περιβάλλον καθίσταται για ένα παιδί το πρώτο και πιο καθοριστικό στάδιο κατάκτησης της γλώσσας. Σήμερα, όμως, η οικογένεια δεν προωθεί τη γλωσσική αγωγή γιατί οι γρήγοροι ρυθμοί της καθημερινότητας και η πολύωρη εργασία των γονέων διασπούν τη συνοχή της οικογένειας. Ακόμα αρκετοί γονείς παρουσιάζουν υψηλό δείκτη λειτουργικού αναλφαβητισμού με συνέπεια τη μη ορθή χρήση της γλώσσας. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την απομόνωση του παιδιού και τη δραματική μείωση των γλωσσικών ερεθισμάτων στο πρώιμο αυτό στάδιο της ζωής του.

Η **εκπαιδευτική πολιτική** παρουσιάζει έναν εξετασιοκεντρικό χαρακτήρα. Δε διενεργείται μια ευρύτερη πνευματική καλλιέργεια, όπου η ανάπτυξη της κρίσης και της σκέψης οξύνουν το γλωσσικό αισθητήριο. Αντίθετα η απομνημονευτική μάθηση με κοντόφθαλμο στόχο την επιτυχία στις εξετάσεις αμβλύνει την κατανόηση του εννοιολογικού περιεχομένου των λέξεων.

Η **έλξη που ασκεί το θέαμα** και η προσπάθεια πρόκλησης εντυπωσιασμού από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης οδηγεί στην υποχώρηση του λόγου έναντι του ήχου και της εικόνας. Επιπλέον αρκετοί **δημοσιογράφοι** στην τηλεόραση, το ραδιόφωνο και τον ηλεκτρονικό τύπο δε μιλούν / γράφουν ορθά τη γλώσσα. Ασυνταξίες, γραμματικά ολισθήματα, φτωχό λεξιλόγιο, περιττολογίες, ακυριολεξίες και εμμονή στη χρήση ξένων γλωσσικών στοιχείων υποβαθμίζουν τη γλώσσα και αλλοιώνουν το γλωσσικό αισθητήριο των τηλεθεατών, ακροατών και αναγνωστών.

Η εντυπωσιοθηρική τακτική των **διαφημίσεων** καταφεύγει στο συνθηματικό, γλωσσικά ανορθόδοξο και φτωχό, λόγο και στη χρήση πολλών ξένων λέξεων.

Η σύγχρονη κοινωνία επιδιώκει εναγωνίως τον **υλικό ευδαιμονισμό** (= η τάση ενός ατόμου ή ενός κοινωνικού συνόλου να συσσωρεύει υλικά αγαθά, με την πίστη πως αυτά αποφέρουν την ευτυχία)

Έτσι στερείται κάθε διάθεση για την ικανοποίηση της επικοινωνιακής ανάγκης και τη γνήσια ψυχαγωγία και προωθεί την εσωστρέφεια, την απομόνωση και τον ατομικισμό εντείνοντας τη γλωσσική υποβάθμιση, καθώς η επικοινωνία καταντά επιδερμική, συμβατική, χωρίς ουσιαστικό περιεχόμενο.

Η πολιτική σκηνή με την άκρατη **κομματικοποίηση** προωθεί μια γλώσσα, της οποίας βασικά στοιχεία αποτελούν η περιττολογία, η ασυναρτησία και η χρήση συνθηματικών εκφράσεων.

Τέλος το πολιτιστικό σύμπλεγμα κατωτερότητας που παρατηρείται στη συνείδηση των Νεοελλήνων και η επίδραση των τεχνολογικά και οικονομικά ανεπτυγμένων χωρών οδηγεί στην **ξενομανία** και το μιμητισμό με αποτέλεσμα την αθρόα εισροή ξένων όρων και εκφράσεων.